

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10746 - Complement de l'Especialitat de Geografia i Història 2: Contextualització..
Grup	Grup 1

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	10746 - Complement de l'Especialitat de Geografia i Història 2: Contextualització.. / 1
Titulació	Màster Universitari de Formació del Professorat
Crèdits	3
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Sebastià Serra Busquets s.serrabusquets@uib.es	12:00	15:00	Dimarts	07/01/2020	29/05/2020	AC12 / Ramon Llull

Contextualització

En aquesta matèria es tracten específicament els programes detallats en els Continguts del present programa: Història Contemporània, Art Contemporani, Geografia Econòmica i Humana en els estudis d'ESO i Batxillerat com a assignatures obligatòries. Al mateix temps, es tracten les matèries optatives a ESO i Batxillerat relacionades directament amb Història, Geografia i Història de l'Art.

A la vegada, es vol fer èmfasi en la problemàtica de la contextualització:

- * Aprofundiment i reflexió sobre el contingut de les matèries pròpies de l'especialitat.
- * La contextualització a l'entorn educatiu, social, cultural i polític.
- * Coneixement dels recursos per a l'actualització científica i docent.
- * Aportació de les matèries de Geografia, Història i Història de l'Art en el tractament dels temes transversals.
- * Anàlisi de mitjans de comunicació.
- * El paper de les matèries de l'especialitat a les dimensions socials, econòmiques, polítiques i culturals del món.
- * L'orientació acadèmica i professional.
- * El coneixement de les tecnologies de la informació i les fonts d'informació per a l'actualització dels aspectes docents i també normatius.
- * Educació a través del medi.
- * Sortides de l'aula.
- * El paper del cinema i dels audiovisuals.
- * Història oral.
- * Museus i centres culturals.
- * Itineraris històrics i artístics. El patrimoni històric i natural.

Requisits

És important conèixer el patrimoni natural i cultural, les institucions, les entitats, les biblioteques, les hemeroteques, els centres de documentació, els museus i els mitjans de comunicació.

Essencials

Els que s'especifiquen a l'hora de convocar el màster.

Recomanables

Estar al dia de les aportacions que es fan a les matèries pròpies de l'assignatura.

Competències

Específiques

- * -Coneixement dels programes de les matèries que s'han d'impartir. Obligatòries i optatives. -Anàlisi de la importància de les matèries que s'han d'impartir en el context social, econòmic i cultural. -Foment de la recerca, el processament de les dades i la informació per a l'aplicació a l'ensenyament. -Coneixement dels recursos educatius i els mecanismes d'utilització per a donar suport a les activitats d'ensenyament i d'aprenentatge. -Desenvolupar una actitud reflexiva i crítica davant l'entorn social i cultural, l'entorn institucional en el qual es treballa i enfront de la pràctica professional. -Relacionar els continguts de les matèries amb els d'altres per tal de desenvolupar experiències interdisciplinàries. -Coneixement de les característiques pròpies de les professions vinculades a l'especialització docent procurant introduir la necessitat d'adaptació a les transformacions que puguin ser necessàries. -Programar d'acord amb les diferents etapes educatives en les quals s'ha d'impartir la docència.

Genèriques

- * -Planificar l'execució dels programes de les matèries tenint en compte el nivell i la formació prèvia dels estudiants. -Concretar el currículum, aplicar metodologies didàctiques, grupals i personalitzades adaptades a la diversitat dels estudiants. -Cercar, processar i comunicar informació, transformar-la en coneixement i aplicació als processos d'ensenyament. -Fomentar la investigació docent.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

- * Contextualització.
- * Competències interdisciplinàries.
- * Dimensions socials, polítiques, econòmiques i culturals.
- * Història contemporània. Art dels segles XIX, XX i XXI. Geografia humana i econòmica. Sociologia. Ciutadania i democràcia. Governabilitat. Patrimoni històric artístic i natural.
- * Temes transversals. Es programarà un seminari sobre la formació interdisciplinària en Ciències Humanes i Socials.
- * Es programaran sortides per a conèixer museus, centres culturals i itineraris de patrimoni natural, històric i artístic.

Continguts temàtics

Contextualització I. El patrimoni natural, cultural i històric. Educació a través del medi.

Contextualització II. Museus, biblioteques, centres de documentació, centres culturals, arxius i hemeroteques. Els mitjans de comunicació i el cinema.

Història contemporània universal. Història contemporània a ESO i Batxillerat.

Història contemporània d'Espanya. Història contemporània d'Espanya a ESO i Batxillerat.

Història contemporània de les Illes Balears. Espai societat i cultura de les Illes Balears. Història contemporània de les Illes Balears

Història de l'Art Contemporani. Història de l'Art Contemporani a ESO i Batxillerat.

Geografia humana i econòmica. Geografia humana i econòmica a ESO i Batxillerat.

Itineraris històrics, artístics, culturals i naturals.. Patrimoni natural, històric, artístic i cultural.

Metodologia docent

A partir de les activitats presencials s'introdueixen les pràctiques i es fixen els criteris de treballs no presencials.

Volum de treball

La programació s'ha fet a partir de criteris d'interrelació. Cada sessió hi haurà una exposició i posada en comú. S'oferiran eines didàctiques, bibliografia i experiències.

A més de les sessions programades a l'aula es farà una sortida guiada amb assistència voluntària i fora de l'horari lectiu. La data i el lloc es comunicaran oportunament per part del professor.

Activitats de treball presencial (0,72 crèdits, 18 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Blocs temàtics	Grup gran (G)	Actualització de coneixements; els plantejaments interdisciplinaris. Inclou el seminari "La formació interdisciplinària en Ciències Humanes i Socials", a celebrar al mes de febrer del 2020a la UIB.	14
Classes pràctiques	Sortida de l'aula	Grup gran (G)	Coneixement de museus, centres culturals, biblioteques, arxius i institucions.	0
Tutories ECTS	Preparació	Grup petit (P)	Preparació treball interdisciplinari. Serà necessari assistir a almenys dues tutories individuals durant el curs, una de les quals al final de l'assignatura.	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (2,28 crèdits, 57 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Actualització de la bibliografia general i específica	Actualització de la bibliografia general i específica, material documental, audiovisual i mitjans de comunicació. Eines didàctiques.	40
Estudi i treball autònom individual o en grup	Preparació d'una sortida de l'aula. Itineraris	Programar sortides de l'aula on s'analitzaran conceptes interdisciplinaris. Es proposarà un itinerari i la visita a un museu.	17

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'avaluació serà contínua. Es faran tutories presencials. L'horari de tutoria serà els dies de docència a les 16 h a l'institut Joan Maria Thomàs (també a hores convingudes). Es faran en el despatx AC12 de l'edifici Ramon Llull (planta baixa) del Campus Universitari. 971173279 / s.serrabusquets@uib.es.

Es revisarà i analitzarà la carpeta d'aprenentatge i es faran proves orals.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Blocs temàtics

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	Actualització de coneixements; els plantejaments interdisciplinaris. Inclou el seminari "La formació interdisciplinària en Ciències Humanes i Socials", a celebrar al mes de febrer del 2020 a la UIB.
Criteris d'avaluació	Tutoria presencial

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari B

Sortida de l'aula

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	Coneixement de museus, centres culturals, biblioteques, arxius i institucions.
Criteris d'avaluació	Tutoria presencial

Percentatge de la qualificació final: 15% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 15% per a l'itinerari B

Preparació

Modalitat	Tutories ECTS
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	Preparació treball interdisciplinari. Serà necessari assistir a almenys dues tutories individuals durant el curs, una de les quals al final de l'assignatura.
Criteris d'avaluació	Tutoria presencial

Percentatge de la qualificació final: 15% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 15% per a l'itinerari B

Actualització de la bibliografia general i específica

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	Actualització de la bibliografia general i específica, material documental, audiovisual i mitjans de comunicació. Eines didàctiques.
Criteris d'avaluació	Tutoria presencial

Percentatge de la qualificació final: 30% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 30% per a l'itinerari B

Preparació d'una sortida de l'aula. Itineraris

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Carpeta d'aprenentatge (recuperable)
Descripció	Programar sortides de l'aula on s'analitzaran conceptes interdisciplinaris. Es proposarà un itinerari i la visita a un museu.
Criteris d'avaluació	Tutoria presencial o reunió amb el grup de treball

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 20% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

S'ofereix una bibliografia seleccionada i al mateix temps es recomana tenir en compte la bibliografia i material didàctic de les altres assignatures.

Es recomana consultar les bibliografies de les assignatures de grau dels estudis de Geografia, Història de l'Art i Història de la UIB.

(*) Es detallaran: col·leccions de diapositives, portals web, materials audiovisuals, pel·lícules recomanades, etc.

(*) Es lliurarà material a l'aula i també es penjaran materials addicionals a l'entorn *moodle*.

Bibliografia bàsica

- BENEJAM, Pilar i PAGÈS, Joan -coord- (2004): *Enseñar y aprender ciencias sociales. Geografía e historia en la educación secundaria*. Ice/Horsori. UB.
- BREU, Ramon (2012): *La historia a través del cine*. Graó. Barcelona i JIMENEZ, Xavier: *American Beauty*, Nau Llibres (2018).
- DE LA CRUZ SOLÍS, Isabel (2009): *Enseñar historia del arte*. CCS. Madrid.
- DD.AA (2017): *La historia en el aula*. Editorial Milano, Lleida.
- FONTAL MERILLAS, Olaia (2003): *La educación patrimonial. Teoría y práctica en el aula, el museo e internet*. Trea, Gijón.
- HERNÁNDEZ CARDONA, F. Xavier (2011): *Didáctica de las ciencias sociales. Geografía e historia*. Graó. Barcelona.
- KITSON, Alison et al. (2015): *Didáctica de la historia en secundaria obligatoria y bachillerato*. Ediciones Morata. Madrid.
- PRATS, Joaquim -coord- (2011): *Didáctica de la Geografía y la Historia*. Graó. Barcelona.
- CASTELLS, Manuel: *L'era de la informació. 3 volums*. Editorial UOC, Barcelona, 2003.
- DD.AA: *Mira el mundo. Tendencias, cambios y retos del nuevo milenio*. Blume - Reuters, Barcelona, 2005.
- DD.AA.: *Visualart*. Vicens Vives, Barcelona, 2009.
- DE RIQUER, Martí i DE RIQUER, Borja: *Reportajes de la historia. Relatos de testigos directos sobre hechos ocurridos en 26 siglos. Volumen I y II*. El Acantilado, Barcelona, 2010.
- FERNÁNDEZ GARCÍA, Antonio: *Documentos de historia contemporánea de España*. Actas, Madrid, 1996.
- GARCÍA DE CORTÁZAR, F.: *Atlas de Historia de España*. Planeta, Barcelona, 2003.
- LEAN, G.; HINRICHSSEN, D.: *Atlas del medio ambiente*. ADENA-WWF, Madrid, 1992.
- LORENZO ALQUÉZAR, Rafael; BENEDICTO RODRÍGUEZ, Rubén: *Educación cívica. Democracia y cuestiones de género*. Ed. Icaria, Barcelona, 2010.
- MARIMON, Antoni -Dir.-: *Atles d'història de Mallorca*. Gran Enciclopèdia de Mallorca, Palma, 2006.
- MOLINER PRADA, Antoni: *Documentos de la història contemporània d'Espanya*. Universitat Autònoma de Barcelona, Bellaterra, 2004.
- MORADIELLOS, Enrique: *La historia contemporánea en sus documentos*. RBA Editores, Barcelona, 2011.
- JULIÁ, Santos: *Nosotros, los abajo firmantes. Una historia de España a través de los manifiestos y protestas (1896-2013)*. Circulo de Lectores, Barcelona, 2014
- SERRANO, Carlos; LEQUYER, M. C.: *Otra España. Documentos para el análisis 1974-1989*. Instituto de Cultura Juan Gil Albert, Alicante-París, 1990.

Bibliografia complementària

HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA UNIVERSAL

- ABULAFIA, David -Ed.-: *El Mediterráneo en la historia*. Crítica, Barcelona, 2003.
- ARACIL, R., J. OLIVER, et al.: *El mundo actual. De la Segunda Guerra Mundial a nuestros días*. Barcelona, Universitat de Barcelona, 1995.
- CARPENTIER, Jean: *Historia del Mediterráneo*. IEMED. Editorial Base, Barcelona, 2008.
- CASASSAS YMBERT, Jordi: *La construcción del presente. El mundo desde 1848 hasta nuestros días*. Ed. Ariel, Barcelona, 2005.
- FONTANA, Josep: *Por el bien del Imperio: una historia del mundo desde 1945*. Pasado y presente. Barcelona, 2011.
- FULBROOK, M.: *Europa desde 1945*. Barcelona, Crítica, 2002.

- HOBSBAWM, E. J.: *Historia del siglo XX: 1914-1991*. Barcelona, Crítica, 2001.
- JUDT, T.: *Postguerra. Una historia de Europa desde 1945*. Madrid, Taurus, 2006.
- PAREDES, J. (Ed.): *Historia del mundo contemporáneo (s. XIX - XX)*. Barcelona. Ariel, 2004.

HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA D'ESPANYA

- CARRERAS, Albert i TAFUNELL, Xavier: *Historia económica de la España contemporánea (1789-2009)*. Crítica, Barcelona, 2010.
- DD.AA.: 'La España de las Autonomías', *Historia de España*, Vol. 43. Ed. Espasa Calpe, Madrid, 2007.
- DE LA GRANJA, José Luis et al: *La España de los nacionalismos y las autonomías*. Editorial Síntesis, Madrid, 2001.
- MARTÍNEZ, Jesús A. (coord.): *Historia de España, siglo XX (1939-1996)*. Cátedra, Col. Historia serie mayor, Madrid, 1999.
- PAREDES, Javier (coord.): *Historia contemporánea de España (siglo XX)*. Ariel, Col. Historia, Barcelona, 2004.
- TUSELL GÓMEZ, Javier: *Dictadura franquista y democracia, 1939-2004*. Crítica, Barcelona, 2005.

GEOGRAFIA

- CARRERAS I VERDAGUER, Carles: *Geografia Humana*. Edicions UB, Barcelona, 1998.
- DD.AA.: *Geografia humana*, UOC, Barcelona, 2009.
- FARINÓS IDASSI, Joaquim -Coord.-: *Geografia regional d'Espanya*. Universitat de València, 2002.
- GARCÍA ALVARADO, Jose María: SOTELO NAVALPOTRO, J.: *La España de las autonomías*. Síntesis, Madrid, 1999.
- PUYOL, Rafael: *Geografía humana*. Cátedra, Madrid, 1992.
- ROMERO, J. -Coord.-: *Geografía humana*. Ariel, Barcelona, 2008.
- ZÁRATE MARTÍN, Manuel Antonio: *Geografía humana: sociedad, economía y territorio*. Centro de Estudios Ramón Areces, Madrid, 2005.

HISTÒRIA DE L'ART

- ARGAN, Giulio Carlo: *El arte moderno. Del iluminismo a los movimientos contemporáneos*. Akal, Madrid, 1991.
- BOZAL FERNÁNDEZ, V.: *Arte del Siglo XX en España: Pintura y Escultura 1900-1939*. Espasa Calpe, Madrid, 1995.
- CALVO SERRALLER, Francisco: *El Arte Contemporáneo*. Taurus, Madrid, 2001.
- EISENMAN, Stephen -coord.-: *Historia crítica del Arte del Siglo XIX*. Akal, Madrid, 2001.
- HERNANDO, J.: *Arquitectura en España, 1770-1900*. Cátedra, Madrid, 1989.
- RAMÍREZ, Juan Antonio -Dir.-: *Historia del Arte 4, 'El mundo contemporáneo'*. Alianza, Madrid, 1997.
- URRUTIA, A.: *Arquitectura Española del s. XX*. Cátedra, Madrid, 1997.

Altres recursos

Es recomana la consulta de les següents publicacions: *El Estado del Mundo* (ed. Akal), *L'Estat del món* (Worldwatch Institute-Centre Unesco de Catalunya), *Informe sobre Desarrollo Humano PNUD*, *Guia del Mundo*, *El mundo visto desde el sur* (Instituto del Tercer Mundo-IEPALA), *Dossiers del diari La Vanguardia: Vanguardia Dossier*, *Anuario Movimientos Sociales*, *Anuario Centro de Investigación para la paz*, *Informe sobre el desarrollo Mundial (Banco Mundial)* *Informe mundial sobre la Cultura (Unesco)*, *El món al...* (*El Temps* i *The Economist*), *Dossiers de Le Monde Diplomatique*, *Anuaris: CIDOB*, de l'Institut d'Estudis Mediterranis, *contrainfo.cat*, dels diversos diaris...

-Revistes: *Sapiens*, *L'Avenç*, *El Temps*, Arxius d'Imatges i so i Xarxes socials... <http://ibdigital.uib.es/greenstone/cgi-bin/library.cgi>

-Col·leccions de llibres: Quaderns d'Història Contemporània Documenta Balear i Panorama de les Illes Balears, Lleonard Muntaner, editor.

-Jornades d'Estudis Locals.

-Col·lecció Nau Llibres. Guías para ver y analizar cine.

-DD.AA.: Gran Enciclopèdia de Mallorca. Promomallorca, Palma, 1989.

Any acadèmic	2019-20
Assignatura	10746 - Complement de l'Especialitat de Geografia i Història 2: Contextualització..
Grup	Grup 1

- DD.AA: Enciclopèdia d'Eivissa i Formentera.
- DD.AA: Enciclopèdia de Menorca.
- Atles de les Illes Balears. Accessible a <http://www.uib.es/secc6/lsig/atlas.htm>
- DD.AA: Diccionario de historia política del siglo XX. Madrid, Tecnos, 2001.
- Revista Íber.
- Col·lecció Graó.
- Webs educatives.
- Atles geogràfic i històric de les Illes Balears. Cort, Palma, 2008.
- DD.AA.:Atles Universal Català.Gran Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 1994.
- DD.AA.:Atlas histórico de España.Istmo, Madrid, 1999.

